

> Retouradres Postbus 315 3500 AH Utrecht

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
t.a.v. mevrouw mr. drs. I.J. Vossenaar
Postbus 16375
2500 BJ Den Haag

Bureau van het CvTE
Muntstraat 7
3512 ET Utrecht
Postbus 315
3500 AH Utrecht
Nederland
www.cvte.nl

Contactpersoon

■■■■■■■■■■
■■■■■■■■■■
■■■■■■■■■■
■■■■■■■■■■

Datum 23 september 2021
Betreft Uitvoeringstoets Toetsbesluit PO CvTE

Onze referentie
CvTE-21.00936

Bijlagen
Uitvoeringstoets Stichting Cito

Geachte mevrouw Vossenaar,

In uw brief van 21 juni 2021 verzocht u het College voor Toetsen en Examen (CvTE) om een uitvoeringstoets op de wijzigingen van het Toetsbesluit Primair Onderwijs (PO), het Uitvoeringsbesluit Wet Voortgezet Onderwijs (WVO) 2020 en het Besluit Register Onderwijsdeelnemers. De uitkomsten van deze toets treft u onderstaand.

Ik maak graag gebruik van de gelegenheid om onze waardering uit te spreken voor de constructieve en plezierige samenwerking en afstemming met uw ambtenaren van de beleidsdirectie PO.

1 INLEIDING

In december 2020 is het wetsvoorstel doorstroomtoetsen po ingediend bij de Tweede Kamer. Dit wetsvoorstel richt het stelsel voor toetsing in het po opnieuw in, waarmee wettelijke taken voor het CvTE en Stichting Cito worden gewijzigd. Deze doelstellingen worden verder uitgewerkt in het besluit tot wijziging. De wijzigingen in het Uitvoeringsbesluit WVO 2020 en het Besluit Register Onderwijsdeelnemers zijn enkel technisch van aard. U schrijft in uw brief dat het Toetsbesluit PO op de volgende punten gewijzigd wordt:

- de term eindtoets wordt gewijzigd in doorstroomtoets;
- het moment waarop het bevoegd gezag aan de betreffende toetsaanbieder meldt hoeveel leerlingen naar verwachting de toets zullen afnemen wordt gewijzigd naar uiterlijk 15 november van het schooljaar waarin de doorstroomtoets wordt afgenomen;
- het moment waarop aanbieders van doorstroomtoetsen hun aanvraag voor erkenning of vaststelling indienen wordt gewijzigd naar uiterlijk 31 mei, in het schooljaar voorafgaand aan het schooljaar waarin de aanvrager de betreffende doorstroomtoets zou willen aanbieden;
- de gegevens die de aanbieder van een doorstroomtoets of toets verbonden aan een leerlingvolgsysteem (LVS) bij de aanvraag tot erkenning of toelating moet indienen worden verduidelijkt;

- de verantwoordelijkheid van het CvTE voor het proces van erkenning en vaststelling wordt verankerd;
- de datum waarop de toetsaanbieders uiterlijk hun resultaten aan het bevoegd gezag leveren is voortaan 15 maart;
- de eisen voor erkende toetsen verbonden aan een LVS voor kleuters worden aangescherpt;
- het Toetsbesluit PO wordt, met enkele uitzonderingen, ook van toepassing op Bonaire, Sint Eustatius en Saba.

De door u beschreven wijzigingen zijn een vervolg op en een uitwerking van het wetsvoorstel doorstroomtoetsen po, waarin het CvTE de wettelijke taak krijgt om (doorstroom)toetsen in het po te erkennen en waarin het niet langer een Centrale Eindtoets (CET) aanbiedt namens de Rijksoverheid. De uitvoeringsconsequenties van het wetsvoorstel heeft het CvTE op 10 april 2020 uiteengezet.¹ Op verzoek van uw beleidsdirectie is op 23 maart 2021 per mail een actualisatie van de budgettaire consequenties uiteengezet voor het geval het wetsvoorstel later dan 1 augustus 2022 in werking zou treden. Het werkprogramma voor 2021 en 2022 van het CvTE is hierop afgestemd. In voorliggende uitvoeringstoets neem ik de genoemde, eerder met u gedeelde informatie als uitgangspunt. In deze uitvoeringstoets zijn de consequenties tot en met het jaar 2024 in kaart gebracht. Alle bedragen zijn inclusief BTW. De uitvoeringsconsequenties van wijzigingen op het wetsvoorstel, als gevolg van de stemmingen door de Tweede Kamer op 14 september jl., zijn in deze uitvoeringstoets niet meegenomen.

Verder ben ik er bij deze uitvoeringstoets van uitgegaan dat de datum van inwerkingtreding van het stelsel van doorstroomtoetsen niet eerder zal zijn dan 1 januari 2023, zoals aan mij kenbaar is gemaakt in de brief van de directeur PO op 28 juli 2021.²

Over de uitvoerbaarheid van het gedeelte van het wetsvoorstel dat ingaat op de erkenning van de (doorstroom)toetsen in Caribisch Nederland zijn door het CvTE nog niet eerder uitspraken gedaan. In deze notitie sta ik daar om die reden uitvoerig bij stil.

Leeswijzer

Hoofdstuk 2 bevat de uitvoeringsconsequenties voor het CvTE als gevolg van de wijzigingen van het Toetsbesluit PO, het Uitvoeringsbesluit WVO 2020 en het Besluit Register Onderwijsdeelnemers voor Europees Nederland. Hoofdstuk 3 bevat de uitvoeringsconsequenties voor het CvTE als gevolg van de eerder genoemde wijzigingen en de consequenties van het wetsvoorstel doorstroomtoetsen po voor Caribisch Nederland. Dit wordt gevolgd door hoofdstuk 4 over de overgangperiode tussen het huidige en nieuwe toetsstelsel. Hoofdstuk 5 bevat de budgettaire consequenties van de beschreven gevolgen voor het CvTE.

¹ Referentienummer CvTE 20.00910

² Kenmerk: 28886928

Hoofdstuk 6 bevat artikelsgewijs enkele suggesties en vragen ter overweging. Hoofdstuk 7 eindigt met een conclusie over de uitvoerbaarheid van de wijzigingen.

In de bijlage van deze brief staat een beschrijving van Stichting Cito over de gevolgen van het wetsvoorstel doorstroomtoetsen po voor Caribisch Nederland en de wijzigingen van het Toetsbesluit PO, het Uitvoeringsbesluit WVO 2020, het Besluit Register Onderwijsdeelnemers voor Caribisch en Europees Nederland. DUO en de Inspectie van het Onderwijs rapporteren hierover separaat aan u.

2 UITVOERINGSCONSEQUENTIES EUROPEES NEDERLAND

De in het Toetsbesluit PO genoemde wijzigingen geven het CvTE concretere handvatten voor de uitvoering van de taken zoals beschreven in het wetsvoorstel doorstroomtoetsen po. Hieronder ga ik in op de uitvoerbaarheid ervan voor het CvTE.

2.1 ROBUUSTHEID FORMELE BEVOEGDHEDEN CVTE

Het CvTE krijgt in het nieuwe toetsstelsel de bevoegdheid om de erkenning van toetsen in te trekken als de toets niet (langer) voldoet aan de voorwaarden die voor die toets, respectievelijk toetsaanbieder, gelden.

Toetsaanbieders moeten hun doorstroomtoets laten erkennen door het CvTE. Die erkenning en het jaarlijks vaststellen of de doorstroomtoets nog steeds voldoet, gebeurt door het CvTE aan de hand van het beoordelingskader doorstroomtoetsen po. Eén van de voorwaarden uit het beoordelingskader is dat de aanbieder de normering, vastgesteld door het CvTE op basis van de regeling beoordelingsnormen, overneemt. Indien een toetsaanbieder zich niet aan de afspraken houdt, kan het CvTE de erkenning intrekken. Het CvTE vraagt zich echter af of het intrekken van die erkenning praktisch uitvoerbaar is.

Rond de afname en normering van doorstroomtoetsen heeft het intrekken van de erkenning in potentie verstrekkende consequenties voor leerlingen en scholen en daarmee voor het stelsel als geheel. Dat het CvTE de normering van deze toetsen vaststelt, moet daarom onweerlegbaar helder blijken uit de regelgeving. Die bevoegdheid staat nu niet in de wet, maar in de memorie van toelichting. Het is van belang voor de uitvoerbaarheid en houdbaarheid van het nieuwe stelsel om deze bevoegdheid van het CvTE een nadrukkelijke grondslag te geven in het Toetsbesluit PO. Het CvTE moet in voorkomende gevallen niet hoeven terugvallen op de juridisch meer kwetsbare combinatie van het beoordelingskader en de eigen normeringsregeling.

Juridisch-technisch is de bevoegdheid voor het CvTE om de normering vast te stellen voor alle toetsen in enig jaar, geregeld: het CvTE schrijft voor dat een aanbieder slechts kan voldoen aan de voorwaarden voor erkenning, door de normering van het CvTE over te nemen. De juridische basis is volgens uw ambtenaren op die manier voldoende geregeld.

Dit neemt echter de bedenkingen van het CvTE bij de vraag of de bevoegdheid op het juiste niveau in de wetgeving is geregeld, maar ten dele weg. Immers, ook voor de normering onder het huidige stelsel geldt dat de Expertgroep toetsen po (EPO) voorschrijft dat de normeringsadviezen van de EPO moeten worden

overgenomen, wil de aanbieder blijven voldoen aan de voorwaarden voor (een positief advies aan de minister over) erkenning van de eindtoets. Deze constructie heeft nu juist de afgelopen jaren geleid tot onduidelijkheid over de wijze van normering. In een nieuw stelsel moet deze onduidelijkheid worden weggenomen. Het CvTE vindt het daarom van belang dat uw ministerie in haar communicatie héél helder is over de bevoegdheden van het CvTE in het nieuwe stelsel. De individuele aanbieders zijn niet langer ieder voor zich verantwoordelijk voor de normering; het CvTE stelt de normering vast. Het CvTE heeft geen mogelijkheden om tijdens de normering van het betreffende jaar in te grijpen als dat noodzakelijk blijkt. Wie niet aan de voorwaarden voldoet, waaronder de verplichting om de normering van het CvTE over te nemen, verliest daarna zijn erkenning.

2.2 VOORBEREIDEN CALAMITEITENTOETS

De wijzigingen zoals voorgesteld in het wetsvoorstel doorstroomtoetsen po hebben tot gevolg dat het CvTE met ingang van het nieuwe toetsstelsel niet meer verantwoordelijk is voor het aanbieden van de CET. Uitgaande van inwerkingtreding met ingang van 1 januari 2023, is april 2023 de laatste keer dat er een CET wordt aangeboden. De consequenties van het vervallen van een centraal aanbod voor het CvTE zijn reeds beschreven in de eerder genoemde reactie op het wetsvoorstel doorstroomtoetsen po van 10 april 2020.

Met het wegvallen van een centraal aanbod, vervalt ook de waarborg vanuit de overheid dat er altijd een eindtoets (straks doorstroomtoets) beschikbaar is, ook als de markt hier niet in kan voorzien. Om die reden bereidt Stichting Cito onder verantwoordelijkheid van het CvTE in opdracht van het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW) inhoudelijk twee eindtoetsen voor die in het nieuwe stelsel als calamiteitentoets kunnen worden ingezet.

Om ervoor te zorgen dat de bestaande calamiteitentoetsen ook voor het nieuwe stelsel inhoudelijk geschikt zijn, zullen nieuwe items moeten worden geconstrueerd die in de plaats komen van het niet-wettelijke deel "schrijfvaardigheid", dat wel in de huidige calamiteitentoets is ondergebracht. Deze items zullen in 2021-2022 worden ontwikkeld en in 2023 zullen hier data voor worden verzameld.

Deze calamiteitentoetsen worden overgedragen aan de partij die met ingang van het nieuwe toetsstelsel de taak krijgt om te voorzien in een calamiteitentoets. Voor deze partij moet een handleiding worden gemaakt voor het gebruik van de toetsen.

De kosten om de bestaande calamiteitentoetsen om te zetten naar de doorstroomtoets bedragen naar schatting 110.000 euro. Met het vaststellen van extra opgaven is ongeveer 50.000 euro gemoeid. Voor het maken van een handleiding en het omzetten van de toetsen in een pdf-formaat is ongeveer 10.000 euro nodig. Tot slot wordt er een website voorbereid voor de calamiteitentoets ad 50.000 euro.

Over het beheer, de communicatie en de technische en logistieke werkzaamheden en verantwoordelijkheden ten aanzien van het eventueel inzetten van zo'n

calamiteitentoets in het nieuwe toetsstelsel, zijn nog geen concrete afspraken gemaakt. Het CvTE gaat ervan uit op dit gebied geen rol te vervullen. Wel is tijdige duidelijkheid gewenst over welke partij de calamiteitentoets zal ondersteunen, zodat het CvTE afspraken kan maken aangaande de levering en de overdracht van de calamiteitentoets.

Ook gaat het CvTE ervan uit dat de normering van de calamiteitentoets buiten zijn verantwoordelijkheid valt. Het is niet mogelijk om deze calamiteitentoetsen op precies dezelfde wijze en volgens dezelfde procedure te normeren als de doorstroomtoetsen po, omdat de doorstroomtoetsen voor een bepaald jaar bijvoorbeeld aan hetzelfde gemeenschappelijk anker zijn gekoppeld. De calamiteitentoetsen hebben een separate normering. Wel zal het CvTE via het beoordelingskader borgen dat bij het erkennen of toelaten van een toets eisen gesteld kunnen worden aan de uitwisseling van gegevens om de inzet van een calamiteitentoets op een correcte en veilige wijze mogelijk te maken.

2.3 OPSTELLEN BEOORDELINGSKADERS

In de uitvoeringstoets van het CvTE op het wetsvoorstel doorstroomtoetsen po is 30.000 euro voor het inhoudelijk tot stand brengen van beoordelingskaders door een extern bureau opgenomen.

In het Toetsbesluit PO (artikel 11, vierde lid) is geregeld dat scholen de ontwikkeling van kleuters kunnen (blijven) volgen aan de hand van betrouwbare en gevalideerde observatie-instrumenten. Intussen heeft het CvTE, op verzoek van OCW, daarnaast apart aandacht besteed aan de beoordelingscriteria voor observatie-instrumenten ten behoeve van de groepen 1 en 2. Dit omdat zowel de doelgroep als het type instrument mogelijk om een andere benadering, typering of beoordeling vragen. Hiervoor is voor 2021 een bedrag van 17.000 euro aangevraagd en toegekend, onder andere via het werkprogramma van het CvTE.

Het beoordelen van instrumenten om kinderen - jonge kinderen in het bijzonder - te volgen vraagt ook na 2021 nog aandacht. Voor het opdoen van ervaringen met het conceptbeoordelingskader voor deze instrumenten, extra consultatie, communicatie en voorlichting, bijvoorbeeld in de vorm van bijeenkomsten, is een bedrag van 25.000 euro opgenomen.

Periodiek controleert het CvTE of erkende toetsen verbonden aan een LVS tussentijds nog aan de wettelijke eisen voldoen. In het besluit staat dat de wijze waarop en de frequentie waarmee het CvTE een tussentijdse check uitvoert, wordt vastgelegd in het beoordelingskader. Dat het CvTE de ruimte wordt geboden om hier zelf invulling aan te kunnen geven via het beoordelingskader is een voor de hand liggende keuze.

2.4 NORMERING EN EQUIVALERING

2.4.1 Opstellen regeling en onderliggende beschrijvingen

Voor de voorbereiding van de normering en equivalering van doorstroomtoetsen po in het nieuwe toetsstelsel po is een extern bureau gevraagd om in nauwe afstemming met alle betrokkenen een beschrijving van de normeringsprocedure te maken, onderliggende werkafspraken tussen toetsaanbieders, Stichting Cito en

het CvTE vast te leggen en om criteria op te stellen ten aanzien van de door Stichting Cito te gebruiken software voor de normering. Hiervoor is een bedrag van 60.000 euro begroot en toegekend (zie werkprogramma CvTE 2021 en 2022). Deze beschrijvingen vormen de basis voor de regeling beoordelingsnormen, waarin het CvTE een technische uitwerking vaststelt van de wettelijke eis dat toetsen een deugdelijke normering moeten kennen. Voor het bijstellen van de regeling en onderliggende documenten op basis van ervaringen in het eerste jaar (2024) is 25.000 euro opgenomen.

Bij de werkafspraken hoort ook een planning. In het besluit staat in paragraaf 3.2 van de Nota van Toelichting dat de toetsaanbieders ongeveer vier weken nodig hebben om de resultaten vast te stellen. De uiterste datum waarop de resultaten van de doorstroomtoets kunnen worden doorgegeven is daarom vastgesteld op ongeveer vier weken na het laatste afnamemoment van de doorstroomtoetsen. Binnen die periode vindt ook de doorstroomtoetsoverstijgende normering plaats, waarbij Stichting Cito en het CvTE de normeringsprocedure met de aanbieders doorlopen. Vier weken is, ook gebaseerd op de ervaringen in het huidige toetsstelsel, zeer krap om alle berekeningen grondig te kunnen doen, de resultaten zorgvuldig te analyseren en beslissingen af te wegen. Om die reden zal het CvTE in het beoordelingskader voor doorstroomtoetsen harde tijdsgebonden criteria opnemen om de normering volgens de planning te kunnen laten verlopen.

2.4.2 Referentieniveaus

Bij de normering verdient de totstandkoming en vergelijkbaarheid van de normen op de referentieniveaus Nederlandse taal en rekenen de nodige aandacht.³ Momenteel doen de toetsaanbieders, EPO en Stichting Cito hier onderzoek naar. Mede afhankelijk van de beslissingen die hierover in het huidige stelsel naar verwachting in het najaar van 2021 worden genomen, kan het noodzakelijk zijn om voor de (verbetering van de) koppeling tussen de toegelaten doorstroomtoetsen po en de referentie- of ankersets po met de bijbehorende referentiecesuren extra activiteiten uit te voeren. Omdat dat bewerkelijke inspanningen met zich meebrengt, bijvoorbeeld het samenstellen van het gezamenlijk anker, het afnemen van extra (aan de referentiesets gerelateerde) items, of het ontwikkelen van compleet nieuwe ankersets met bijbehorende cesuren, zijn deze activiteiten als Pro Memori (PM)-post opgenomen. Ook kunnen recente inzichten over de koppeling en equivalering van de referentiescores over de doorstroomtoetsen heen, leiden tot een aanpassing van de regeling beoordelingsnormen en onderliggende werkafspraken, zoals in 2.4.1 beschreven.

2.4.3 (Doorstroom)gegevens

Het Toetsbesluit PO is duidelijk over de gegevens die de aanbieder van een doorstroomtoets bij de aanvraag tot erkenning of toelating moet indienen. Naast de gegevens die het CvTE nodig heeft voor de aanvraag, zijn ook gegevens nodig ten behoeve van de normering. Bij de normering van de eindtoetsen po worden ook doorstroomgegevens van leerlingen in het vo betrokken: waar zitten leerlingen na drie jaar vo ten opzichte van het toetsadvies dat ze kregen in groep 8? Tot nu toe zijn deze gegevens alleen beschikbaar van leerlingen die de CET

³ Zie ook: Normering eindtoetsen en referentieniveaus primair onderwijs in 2019 en 2021, Kamerbrief 18 juni 2021, referentie 2 8 420373

hebben afgenomen; alleen de CET had immers voldoende volume aan historische gegevens.

Stichting Cito heeft toegang tot Microdata van het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS). Microdata zijn koppelbare data op persoons-, bedrijfs- en adresniveau waarmee Nederlandse universiteiten, wetenschappelijke organisaties, planbureaus, statistische instanties in een EU-land onder strikte voorwaarden zelf statistisch onderzoek kunnen doen. Het CBS beheert de data en waarborgt veilige opslag en veilig gebruik van data. Het borgen van privacy is daarbij het uitgangspunt.

Volgens het wetsvoorstel doorstroomtoetsen po komt het aanbod van de CET te vervallen met ingang van het nieuwe stelsel. Voor de normering van de toetsen blijven doorstroomgegevens van belang. Hiervoor zijn correcte en volledige gegevens nodig van alle toetsen. Het CvTE dient daarom met ingang van het nieuwe stelsel te beschikken over de doorstroomgegevens in relatie tot de doorstroomtoetsen die dan worden aangeboden. Daarvoor is het nodig om de eindtoetsresultaten van jaar x-3 aan Microdata beschikbaar te stellen. Jaar x is hierbij het komende campagnejaar. Het beschikbaar stellen van de data van de doorstroomtoetsen voor dit doel is met ingang van het nieuwe stelsel noodzakelijk voor een deugdelijke normering. Stichting Cito kan vervolgens in opdracht van het CvTE een aanbiedersspecifiek en overstijgend doorstroomonderzoek doen ten behoeve van de normering van de doorstroomtoetsen po.

Daarnaast zijn gegevens voor de normering van belang, zoals schooladviezen (voorlopig en definitief), de verdeling van aanmeldingen over doorstroomtoetsen en toetsresultaten. Het is goed dat voor de Wet op het Primair Onderwijs (WPO) en de Wet op de Expertisecentra (WEC) wordt geregeld dat in de resultaatgegevens zowel het schooladvies als het definitieve schooladvies wordt opgenomen. Ik onderstreep hierbij het belang van goede afspraken over het beheer en de uitwisseling van deze en de andere genoemde data ten behoeve van de normering en evaluatie. De juridische basis voor het CvTE en Stichting Cito om over de benodigde gegevens te mogen beschikken dient voldoende geborgd te zijn in het Toetsbesluit PO.

2.5 GEGEVENSUITWISSELING

In het Toetsbesluit PO wordt geregeld gesproken over gegevensuitwisseling. Bij het uitwisselen van gegevens is het van belang om te waarborgen dat dit op een veilige en duurzame manier gebeurt en volgens duidelijke afspraken. Om de uitwisseling van gegevens tussen alle betrokken partijen goed en veilig te laten verlopen, wordt momenteel een architectuurplaat opgesteld samen met Stichting Cito, Dienst Uitvoering Onderwijs (DUO) en OCW. Afgeleid hiervan zal er ook met Stichting Cito een verwerkingsovereenkomst in de zin van de Algemene verordening gegevensbescherming (Avg) worden opgesteld om te beschrijven over welke gegevens op welk niveau Stichting Cito op welk moment moet en mag beschikken om de wettelijke taken binnen het nieuwe stelsel uit te kunnen voeren. Het maken van deze afspraken en beschrijvingen en het onderhouden ervan, evenals het opstellen van een verwerkingsovereenkomst met Stichting Cito, zal capaciteit van het CvTE vragen.

2.6 BEOORDELINGSTERMIJN

2.6.1 Beoordelingstermijn doorstroomtoetsen po verlengen

Het besluit brengt een aantal wijzigingen aan in het proces van erkenning en vaststelling. Een toetsaanbieder moet bijvoorbeeld uiterlijk 31 mei, in het schooljaar voorafgaand aan het schooljaar waarin de betreffende doorstroomtoets aangeboden zal worden, een aanvraag bij het CvTE indienen. Het CvTE beslist vervolgens binnen 13 weken over de erkenning of vaststelling van een doorstroomtoets. In paragraaf 3.1 van de Nota van Toelichting schrijft u dat het CvTE op deze manier voldoende tijd heeft om de toetsen te erkennen of vast te stellen. Het CvTE acht dit tijdpad echter onhaalbaar vanwege de periode waarin de erkenning of vaststelling moet plaatsvinden, te weten de zomer- en vakantieperiode.

De beoordelingstermijn verschuift van 1 augustus aanleveren tot uiterlijk 1 oktober besluiten over erkenning en vaststelling in het oude stelsel naar respectievelijk 1 juni en 1 september in het nieuwe stelsel. De expertise van betrokkenen van het CvTE-bureau, onafhankelijke experts van de adviescommissie en het College is in deze periode noodzakelijk. Tevens zijn medewerkers van Stichting Cito en betrokkenen van toetsaanbieders nodig voor het mogelijk maken van een hoor- en wederhoormoment. Dit tijdstip is problematisch omdat veel mensen die werken in of rond het onderwijsveld in de beoogde periode op vakantie gaan. Het is dus niet reëel om te verwachten dat al deze betrokkenen jaarlijks deze periode beschikbaar zijn voor het beoordelingstraject en de bijbehorende besluitvorming. De consequentie is dat het CvTE het proces zonder de vereiste schaarse expertise van de verschillende partijen moet uitvoeren, waardoor de kwaliteit van de beoordeling en besluitvorming niet gegarandeerd kan worden. Zo kan het voorkomen dat stappen overgeslagen moeten worden door gebrek aan beschikbare expertise of dat het CvTE is aangewezen op de beschikbare expertise in plaats van de benodigde expertise, bijvoorbeeld bij het aanstellen van onafhankelijke deskundigen.

Om die reden acht het CvTE het noodzakelijk om de termijn met twee weken te verlengen. In dat geval valt in elk geval een deel van de adviesfase van de adviescommissie ná de zomervakanties zoals deze zijn vastgesteld door de overheid voor scholen. Het oprekken van de termijn met twee weken naar achter resulteert er automatisch ook in dat de besluitfase twee weken opschuift, begin september start en half september eindigt.

2.6.2 Vooraf aankondigen indienen LVS-toetsen

Voor toetsen verbonden aan het LVS geldt geen uiterste aanvraagdatum voor erkenning. Het CvTE beslist binnen 13 weken op de aanvraag voor erkenning. Nadat het CvTE de erkenning heeft verleend kan de toetsaanbieder beginnen met het aanbieden van de toetsen verbonden aan het LVS. Dit kan dus ook gedurende het schooljaar zijn, zo staat in artikel 4.1 van het Toetsbesluit PO. Het CvTE acht het noodzakelijk dat het aankondigen van een aanvraag minimaal vier weken van tevoren dient te gebeuren om de beschikbare capaciteit bij Stichting Cito en het CvTE te kunnen garanderen (en daarmee de termijn van 13 weken te kunnen halen).

2.6.3 Wijziging in kwantiteit aanbod en inhoud of vorm aangeboden toetsen

Het CvTE en Stichting Cito worden onder aanzienlijke druk geplaatst om van jaar tot jaar de doorstroomtoetsen po in de zomer binnen de termijn te beoordelen, zelfs met twee weken verlenging tot half september, en deze na afname te normeren binnen vier weken. Dit vraagt om voorspelbaarheid in volume, maar ook in de inhoud en vorm van toetsen. Als er meer toetsen aangeboden gaan worden dan nu het geval is, is de haalbaarheid van de beoordelingstermijn niet gegarandeerd. Wanneer er een ander soort toetsen dan op dit moment bekend is, aangeboden wordt, kan mogelijk niet worden teruggevallen op het vigerende beoordelingskader en de normeringsprocedure. Er zullen aanpassingen of aanvullingen op moeten komen en er moeten dan nieuwe regelingen worden opgesteld. In dat geval kan de haalbaarheid van de beoordeling en normering binnen de gestelde termijn niet worden gegarandeerd.

3 UITVOERINGSCONSEQUENTIES TOETSEN CARIBISCH NEDERLAND

3.1 SITUATIE TOETSING CARIBISCH NEDERLAND

Met betrekking tot eind- en LVS-toetsen op Caribisch Nederland heeft het CvTE op dit moment geen taken en verantwoordelijkheden. Op Bonaire nemen alle basisscholen de IEP Eindtoets af van bureau ICE. Het is echter nu niet verplicht om een eindtoets af te nemen. Op Saba en Sint Eustatius worden geen eindtoetsen afgenomen omdat zij recent zijn overgestapt op het Caribbean Examinations Council (CXC) onderwijs. Alle leerlingen starten in het voortgezet onderwijs op Saba en Sint Eustatius op hetzelfde niveau in het CXC, tenzij zij naar het praktijkonderwijs gaan. Aan een doorstroomtoets po is voor deze eilanden daarom geen behoefte.

Op dit moment geldt voor de po-scholen op Caribisch Nederland de verplichting een LVS te gebruiken waarin de vorderingen van de leerling op de basisvaardigheden worden bijgehouden. Anders dan in Europees Nederland geldt geen verplichting om hiervoor genormeerde, door een onafhankelijke commissie erkende toetsen te gebruiken.

Beoogde nieuwe situatie wetsvoorstel doorstroomtoetsen po

Het wetsvoorstel doorstroomtoetsen po heeft de volgende consequenties met ingang van het nieuwe toetsstelsel:

1. Het CvTE wordt verantwoordelijk voor de erkenning van de doorstroomtoets po Bonaire.
2. Het CvTE dient jaarlijks vast te stellen dat de doorstroomtoets po Bonaire inhoudelijk aan de criteria voldoet op basis waarvan de erkenning is verleend.
3. Het CvTE moet de inhoudelijke eisen vastleggen in een toetswijzer voor het deel van de doorstroomtoets po Bonaire waarop het toetsadvies wordt gebaseerd.
4. Het CvTE moet in beleidsregels en beoordelingskaders de onderwijsinhoudelijke, psychometrische en organisatorische eisen voor de doorstroomtoets po Bonaire vastleggen.

5. Het CvTE moet in een regeling beoordelingsnormen de te volgen stappen bij de normering van de doorstroomtoets po voor Bonaire vastleggen.
6. Het CvTE wordt verantwoordelijk voor het erkennen van instrumenten als onderdeel van een LVS ingezet op Bonaire, Saba of Sint Eustatius.
7. Het CvTE dient tussentijds vast te stellen dat de LVS-instrumenten inhoudelijk aan de criteria voldoen op basis waarvan de erkenning is verleend.
8. Het CvTE moet in beleidsregels en beoordelingskaders de onderwijsinhoudelijke, psychometrische en organisatorische eisen voor LVS-instrumenten vastleggen.

De minister voor Basis- en Voortgezet Onderwijs en Media beschrijft in de Nota van Toelichting van het Toetsbesluit PO dat het toetsbesluit ook van toepassing is geworden op Bonaire, Sint Eustatius en Saba, op enkele punten na:

1. De toetsen in het openbaar lichaam Bonaire bevatten een extra onderdeel vergeleken met Europees Nederland. Voor Bonaire geldt bij toetsen verbonden aan het LVS en de doorstroomtoets dat naast Nederlands en rekenen en wiskunde, ook de beheersing van het Papiaments gemeten wordt.
2. De kenmerken van de doorstroomtoets po Bonaire zijn op sommige punten afwijkend van de doorstroomtoetsen voor Europees Nederland. Een voorbeeld is dat de doorstroomtoets op Bonaire niet dezelfde aanvullende set van ankeropgaven hoeft te bevatten die de toetsen in Europees Nederland gebruiken, omdat de inhoud van de toets op Bonaire afwijkt van de inhoud van de doorstroomtoetsen in Europees Nederland. De afwijkende kenmerken worden verder uitgewerkt in het door het CvTE vast te stellen beoordelingskader.
3. Voor de openbare lichamen Sint Eustatius en Saba zijn alleen de bepalingen over de toetsen verbonden aan een LVS van toepassing, met dien verstande dat de betreffende toetsen in Sint Eustatius en Saba naast Nederlands en rekenen en wiskunde, ook de Engelse taal meten.
4. Op Bonaire, Saba en Sint Eustatius worden de referentieniveaus voor rekenen en wiskunde gevolgd zoals deze staan beschreven in de Wet referentieniveaus Nederlands en rekenen. Op Bonaire worden voor Papiaments de referentieniveaus gevolgd zoals deze op dit moment door Stichting Leerplan Ontwikkeling (SLO) worden ontwikkeld, afgeleid van het referentiekader van Meijerink. Voor Nederlands op Bonaire, Saba en Sint Eustatius én Engels op Saba en Sint Eustatius zal het Europees referentiekader voor talen (ERK) gelden.
5. De eis dat de doorstroomtoets Bonaire de inspectie voldoende basis biedt om zich een oordeel te vormen over de leerresultaten zal pas in werking treden na evaluatie van de invoering van de doorstroomtoets op Bonaire.

In onderstaande paragrafen zet het CvTE uiteen wat de consequenties van het wetsvoorstel én de gevolgen van de wijzigingen in de besluiten wat betreft Caribisch Nederland voor de organisatie betekenen. Dit zal worden uitgewerkt aan de hand van de verschillende nieuwe taken en verantwoordelijkheden die het CvTE krijgt.

3.2 TOETSWIJZER DOORSTROOMTOETS PO BONAIRE

De inhoud van de doorstroomtoets wordt beschreven in een toetswijzer. Er dient voor de doorstroomtoets po Bonaire een toetswijzer tot stand gebracht te worden waarbij rekening wordt gehouden met de Caribische context.

3.2.1 Tot stand brengen van de toetswijzer doorstroomtoets Bonaire

In de doorstroomtoets voor basisscholen op Bonaire wordt een uitspraak gedaan over de kennis en vaardigheden van de leerlingen op het gebied van Papiaments, Nederlands als vreemde taal (NVT) en rekenen en wiskunde. Het CvTE zal hiervoor drie commissies instellen met veld- en vakdeskundigen, een voorzitter en secretaris. Tijdens de totstandkoming is ook voorzien in consultatierondes voor toetsdeskundigen en voor andere belangstellenden.

Op 31 mei 2021 heeft OCW het CvTE opdracht gegeven tot productie van de toetswijzer voor de doorstroomtoets po Bonaire.⁴ Hiermee is een akkoord gegeven op de geschatte kosten van 211.000 euro, waarvan 107.000 euro programmageld en 104.000 euro bureaunkosten.

3.2.2 Onderhouden van de toetswijzer doorstroomtoets Bonaire

Het CvTE wordt ook verantwoordelijk voor het onderhouden van de toetswijzer po Bonaire en houdt daarvoor de toetswijzercommissies in 'waakstand'. Dit betekent dat de commissies weer actief worden indien er noodzaak is om de toetswijzer aan te passen aan de actualiteiten en op basis van ervaringen en voortschrijdend inzicht. De verwachting is dat dit tot kosten leidt in de eerste twee jaren na vaststelling van de toetswijzer. Daarom wordt er voor 2023 én 2024 respectievelijk 36.000 en 37.000 euro gereserveerd voor wijzigingen. In de jaren na 2024 hoeft er naar verwachting aanzienlijk minder geld gereserveerd te worden voor structurele wijzigingen. Deze kosten worden als PM opgenomen.

3.2.3 Onzekerheden bij het tot stand brengen toetswijzer

Het daadwerkelijk ontwikkelen van de toetswijzer voor de doorstroomtoets voor Bonaire duurt ongeveer één jaar vanaf het moment dat het CvTE de opdracht heeft geformuleerd voor de commissie, de commissie is ingesteld en de kaders voor de inhoud en het niveau zijn vastgesteld. Op dit moment spelen er nog een aantal onzekerheden en vragen waarover het CvTE aan OCW helderheid vraagt voordat er daadwerkelijk gestart kan worden met het toetswijzertraject. Ik zet ze hieronder uiteen.

Als eerste zijn het onderdeel Papiaments in de toetswijzer voor de doorstroomtoets po Bonaire én het onderdeel Nederlands in de toetswijzer voor Europees Nederland gebaseerd op het referentiekader van Meijerink. Dit kader is beschreven vanuit een moedertaalperspectief, dus de vereisten die daarin zijn vastgelegd zijn niet direct overdraagbaar naar eisen voor een vreemde taal. Nederlands is bij de doorstroomtoets po Bonaire aangemerkt als (sterke) vreemde taal en daardoor gebaseerd op het Europees referentiekader voor de talen (ERK). Meijerink maakt gebruik van vier domeinen van taalvaardigheid: mondelinge taalvaardigheid, lezen, schrijven en begrippenlijst en taalverzorging. Het ERK daarentegen geeft per niveau een beschrijving van verschillende aspecten van

⁴ Referentienummer 27688880

taalvaardigheid, met o.a. receptieve en productieve activiteiten. Voor het onderdeel Nederlands als moedertaal in de toetswijzer voor Europees Nederland zijn de domeinen van het referentiekader bekend die verplicht ofwel facultatief getoetst dienen te worden. Welke aspecten van het ERK dienen terug te komen in de toetswijzer voor de doorstroomtoets po Bonaire en vervolgens verplicht ofwel facultatief getoetst te worden? Dit staat niet in het Toetsbesluit PO.

Het referentiekader voor het onderdeel Papiaments is in ontwikkeling en wordt half september verwacht. In het Toetsbesluit PO staat dat de domeinen in het referentiekader van Papiaments overeenkomen met de domeinen in het referentiekader van Nederlands in de toetswijzer voor Europees Nederland, omdat ze allebei zijn gebaseerd op Meijerink. Aangezien de keuze is gemaakt om voor Papiaments Meijerink als basis te gebruiken, gaat het CvTE ervan uit dat Papiaments wordt beschouwd als moedertaal voor alle domeinen. In het Toetsbesluit PO (2014) is opgenomen dat er in het onderdeel Nederlands van de toetswijzer voor Europees Nederland in principe ruimte is om alle domeinen te meten, met daarbij de kanttekening dat in ieder geval het domein Lezen en het subdomein Taalverzorging uit het domein Begrippenlijst en Taalverzorging getoetst moeten worden conform de eisen genoemd in het Toetsbesluit PO. Geldt voor Papiaments dezelfde verdeling van domeinen die verplicht en facultatief getoetst moeten worden? Dit staat namelijk niet uitgewerkt in het gewijzigde Toetsbesluit PO.

Er is in het Toetsbesluit PO niet opgenomen welk niveau van de referentiekaders bij de verschillende onderdelen van de doorstroomtoets po Bonaire zal worden getoetst. Dit is essentieel om een toetswijzer te schrijven.

Er is in het Toetsbesluit PO niet opgenomen welke versie van het ERK wordt aangehouden voor het onderdeel Nederlands als vreemde taal. De vertaling van de Taalunie⁵ is gebaseerd op de versie van het Companion Volume uit 2018. In 2020 verscheen echter de definitieve versie⁶, waar geen (Nederlandse) vertaling van is. Ook is er in 2018 een document verschenen met beschrijvingen van taalcompetenties voor jonge leerlingen.⁷

Tot slot zal in de doorstroomtoets po Bonaire Nederlands als vreemde taal worden getoetst middels het ERK, terwijl Papiaments als moedertaal wordt getoetst via Meijerink. In het Toetsbesluit PO staat echter niet of het onderdeel rekenen en wiskunde in Papiaments of Nederlands zal worden getoetst. Het CvTE geeft ter overweging mee om de keuze aan de leerling te laten om rekenen en wiskunde in het Nederlands of Papiaments af te nemen.

3.3 BEOORDELINGSKADERS CARIBISCH NEDERLAND

In de beoordelingskaders voor de doorstroomtoets po Bonaire en LVS-instrumenten voor heel Caribisch Nederland dient het CvTE de

⁵ <https://taalunie.org/publicaties/50/gemeenschappelijk-europees-referentiekader-voor-moderne-vreemde-talen>

⁶ <https://rm.coe.int/common-european-framework-of-reference-for-languages-learning-teaching/16809ea0d4>

⁷ <https://rm.coe.int/collated-representative-samples-descriptors-young-learners-volume-2-ag/16808b1689>

onderwijsinhoudelijke, psychometrische en organisatorische eisen vast te leggen in een beoordelingskader.

3.3.1 Tot stand brengen beoordelingskader Caribisch Nederland

Op dit moment worden de beoordelingskaders voor de doorstroomtoetsen en LVS-toetsen voor Europees Nederland inhoudelijk voorbereid. Het CvTE maakt eerst de kaders voor Europees Nederland af, vervolgens worden deze voor Caribisch Nederland aangepast. Hierbij geldt dat de uitgangspunten voor Europees Nederland en Caribisch Nederland gelijk zijn, maar dat er ruimte is voor maatwerk in de kaders voor Caribisch Nederland als de context daarom vraagt.

In het Toetsbesluit PO staat dat de doorstroomtoets op Bonaire niet dezelfde aanvullende set van ankeropgaven hoeft te bevatten die de toetsen in Europees Nederland gebruiken, omdat de inhoud en de context van de toets op Bonaire afwijkt van de inhoud van de doorstroomtoetsen in Europees Nederland. Voor Bonaire wordt de vergelijkbaarheid van de uitkomsten op een andere manier gewaarborgd. Dit is een belangrijk aandachtspunt voor het door het CvTE vast te stellen beoordelingskader. Het CvTE gaat met Stichting Cito in kaart brengen wat voor de ankering van de doorstroomtoets po op Bonaire nodig is.

Voor het aanpassen van de twee kaders naar de Caribische context wil het CvTE, net als voor de Europees Nederlandse situatie, een externe en onafhankelijke partij inschakelen. Hiervoor zal 36.000 euro in 2022 en 37.000 euro in 2023 nodig zijn.

3.3.2 Onderhouden van de beoordelingskaders Caribisch Nederland

De beoordelingskaders dienen ook onderhouden te worden. Zo kunnen actuele ontwikkelingen, ervaringen en nieuwe inzichten leiden tot aanpassingen aan de kaders. Naar verwachting zal dit vooral in het eerste jaar na vaststelling van de kaders tot kosten leiden. Daarom wordt er voor 2024 36.000 euro gereserveerd voor wijzigingen aan de kaders door een externe partij. In de jaren na 2024 hoeft er minder geld gereserveerd te worden voor structurele wijzigingen, dus de kosten na 2024 worden opgenomen als PM.

3.4 BEOORDELINGSPROCES

Het CvTE krijgt in het wetsvoorstel de taak om de kwaliteit van de doorstroomtoets po Bonaire en LVS-instrumenten ten behoeve van Caribisch Nederland te bewaken. Hierbij maakt het CvTE het voorbehoud dat de regelingen nog niet zijn vastgesteld op het moment dat het nieuwe toetsstelsel in werking treedt. De beoogde datum van inwerkingtreding is voor het CvTE dus niet haalbaar voor Caribisch Nederland. Wel verwacht het CvTE vergaande concepten gereed te hebben op dat moment, waarmee eerste ervaringen opgedaan kunnen worden. Met ingang van 1 januari 2024 denkt het CvTE het beoordelingsproces en de bijbehorende regelingen gereed te hebben voor LVS-toetsen en de doorstroomtoets po Bonaire.

Zoals in de uitvoeringstoets op het wetsvoorstel doorstroomtoetsen po door het CvTE is aangegeven, stelt het CvTE een adviescommissie met externe deskundigen in om het College te adviseren over de erkenning, toelating en normering van de toetsen aan de hand van het advies van Stichting Cito. Deze

commissie komt periodiek bijeen. De kosten voor de commissie voor de toetsen voor Caribisch Nederland worden jaarlijks geschat op 12.000 euro.

Net als de beoordelingstermijn van doorstroomtoetsen in Europees Nederland (zie paragraaf 2.6.1) is ook het beoordelingsproces van de doorstroomtoets po Bonaire niet haalbaar voor het CvTE in de zomerperiode. Aangezien er voor scholen op Bonaire geen keuze van verschillende doorstroomtoetsen is, kan de beoordeling van deze toets na de zomer starten (vanaf 1 september). Het CvTE acht voorgaand genoemde aanpassing van de startdata van de termijn in het Toetsbesluit PO noodzakelijk.

3.5 ONDERZOEKEN

De normering van de doorstroomtoets po Bonaire is contextspecifiek en daardoor op onderdelen mogelijk anders dan voor Europees Nederland. Om het normeren van de doorstroomtoets Bonaire contextgeschikt te kunnen uitvoeren, gaat het CvTE met Stichting Cito een onderzoek uitvoeren. Onder andere de keuze voor een bepaalde instructietaal, het functioneren van items, de context waarbinnen toetsen worden afgenomen en de relatie tussen toetsresultaten en doorstroomniveaus in Caribisch Nederland (specifiek Bonaire) zullen worden onderzocht.

Bij het genoemde onderzoek wordt bij voorkeur gebruik gemaakt van bestaande data. Eerst verkennen het CvTE en Stichting Cito welke data er beschikbaar en toegankelijk zijn. De verkenning resulteert in een onderzoeksplan met planning, begroting en een beschrijving van de vragen, methode en betrokken partijen.

Op 31 mei 2021 heeft OCW het CvTE via een brief opdracht gegeven tot de onderzoeksverkenning.⁸ Na de verkenning zal het daadwerkelijke onderzoek uitgevoerd worden.

3.6 NORMERING

3.6.1 Tot stand brengen van de regeling beoordelingsnormen

Het CvTE is ervoor verantwoordelijk dat er een regeling beoordelingsnormen voor de doorstroomtoets po Bonaire komt. Op dit moment staat een opdracht uit bij een externe partij om de regeling beoordelingsnormen voor Europees Nederland op te stellen. Een externe partij zal ook worden aangezocht om de regeling beoordelingsnormen aan te passen aan de Caribisch Nederlandse context. Voor het aanpassen van de normen naar de Caribische context zal in 2023 en vervolgens ook in 2024 een bedrag van 24.000 euro nodig zijn.

3.6.2 Onderhouden van de regeling beoordelingsnormen

Ook de regeling beoordelingsnormen voor de doorstroomtoets Caribisch Nederland kan moeten wijzigen door ervaringen en nieuwe inzichten. Het CvTE schat in dat vooral in het eerste jaar, in 2025, nadat ervaring met de regeling is opgedaan, een externe partij moet worden ingezet om aanpassingen aan te brengen in de regeling beoordelingsnormen. De kosten na 2024 worden in deze uitvoeringstoets echter nog niet meegenomen.

⁸ Referentienummer 27688880

3.7 STANDAARDBEPALING NVT EN PAPIAMENTS

Het is noodzakelijk om standaarden te bepalen voor Nederlands als vreemde taal en Papiaments voor de doorstroomtoets po Bonaire. Zonder deze standaarden kan het CvTE zijn werk niet naar behoren uitvoeren. Het CvTE verzoekt OCW om aan Stichting Cito hiervoor een opdracht te verlenen, gezien haar ervaring met soortgelijke standaardbepalingsprocedures. Het College dient de uitkomst vervolgens vast te stellen, zoals ook is gebeurd bij andere standaardbepalingsprocedures in het verleden.

3.8 OPSTELLEN VAN REGELINGEN VOOR TOETSEN CARIBISCH NEDERLAND

Het CvTE zal ter voorbereiding op de beoogde nieuwe taken met betrekking tot Caribisch Nederland een aantal nieuwe regelingen moeten vaststellen. Deels kan worden voortgebouwd op de voor de Europees-Nederlandse context opgestelde regelingen. Voor de inhoud van de regelingen zijn in de vorige paragrafen al uitvoeringsconsequenties beschreven. Het juridisch-technische deel van de totstandkoming van de benodigde regelingen zal een investering vergen van de juridische capaciteit binnen het CvTE. Naar verwachting is dit realiseerbaar binnen het bestaande APK-budget.

3.9 PERSONELE CONSEQUENTIES TAKEN TOETSEN CARIBISCH NEDERLAND

De verschillende activiteiten die het CvTE in de voorbereiding en erna voorziet zoals beschreven in voorgaande paragrafen, hebben personele consequenties. Gedurende de voorbereidingsfase en per 1 januari 2024 structureel verwacht het CvTE 1 fte nodig te hebben.

Naast consequenties voor het bureau van het CvTE maakt de adviescommissie kosten voor werkzaamheden met betrekking tot Caribisch Nederland. De adviescommissie komt periodiek bijeen en de jaarlijkse kosten voor de commissie voor de toetsen voor Caribisch Nederland worden geschat op 12.000 euro.

4 VAN HUIDIGE NAAR NIEUWE TOETSSTELSEL PO

Hoewel de EPO en het CvTE streven naar een soepele overgang van het huidige naar het nieuwe stelsel, zullen toetsaanbieders en andere betrokken partijen verschillen ervaren. Bij alle voorgenomen wijzigingen in de beoordelingscriteria en het normeringsproces worden de aanbieders nauw betrokken. Ook proberen Stichting Cito en het CvTE alle voorgenomen procedures uit door ze met echte, bestaande toetsen en data vooraf te doorlopen. Evenwel zal er met ingang van het nieuwe stelsel, maar ook in de maanden die daaraan voorafgaan, veel afstemming moeten plaatsvinden om overlap of hiaten te voorkomen.

Daarnaast is een nadere uitwerking door OCW van de verdeling van bevoegdheden en verantwoordelijkheden van de EPO en het CvTE voor deze overgangperiode noodzakelijk, dit uiteraard in goede afstemming met alle betrokkenen.

Omdat de verantwoordelijkheden van het CvTE al ingaan in januari 2023, terwijl de EPO nog bestaat tot 1 augustus 2023, ontstaat er een periode van overlap. Voor het CvTE is die periode complex omdat er in die maanden ook nog een CET aangeboden en afgenomen wordt. Dit vergt alertheid van alle betrokkenen en zorgt voor een dubbele belasting van enkele bureaumedewerkers van de afdeling

NMP van het CvTE, waaronder de businessanalist, de communicatieadviseur, de clustermanager en de beoogde medewerker logistiek. Daar komen de werkzaamheden bij die de voorbereiding en implementatie van de taken voor Caribisch Nederland voor hen met zich mee brengen. Het CvTE heeft daarom bij de voorbereiding en overgangperiode een tijdelijke clustermanager nodig van 1 november 2021 tot 31 december 2023.

5 BUDGETTAIRE CONSEQUENTIES

In de voorgaande hoofdstukken is beschreven wat het wetsvoorstel doorstroomtoetsen po voor consequenties heeft voor het CvTE met betrekking tot Caribisch Nederland en wat de gevolgen zijn van de wijzigingen van het Toetsbesluit PO, het Uitvoeringsbesluit WVO 2020, het Besluit Register Onderwijsdeelnemers voor het CvTE.

Hieronder zijn in tabel 1 de (beoogde) kosten samengevat zoals in voorgaande hoofdstukken zijn beschreven. Hierbij wordt onderscheid gemaakt in kosten die al bestaand programmaged of bestaand in APK zijn of die nieuw in programmaged of in APK zijn. Voor de eenmalige kosten is aangegeven in welk kalenderjaar de kosten worden verwacht. Alle salarisbedragen zijn geactualiseerd naar het huidige loonpeil.

Bij dit overzicht is gebruik gemaakt van de indeling volgens het COPAFIJTH-model, waarbij de letters in de meest linkse kolom resp. staan voor: C = Communicatie, O = Organisatie, P = Personeel, A = Administratieve organisatie, F = Financiën, I = Informatievoorziening, J = Juridische zaken, T = Technologie en H = Huisvesting.

Tabel 1

	Huidige stelsel tot 1 augustus 2023		Voorbereiding op nieuwe stelsel tot 1 januari 2023		Toekomstige stelsel vanaf 1 januari 2023	
	Bestaand of nieuw	Kosten	Bestaand of nieuw	Kosten	Bestaand of nieuw	Kosten
C	Bestaand programmageld Nieuw eenmalig progr.geld	€ 100.000 p/jr € 60.000 (€ 30.000 in 2021 en € 30.000 in 2022)	Bestaand programmageld	€ 50.000 (in 2022)	Bestaand programmageld	€ 20.000 euro
O	Bestaand in APK		Bestaand in APK		Bestaand in APK	
P	<i>Bureaumedewerkers :</i> Bestaand in APK Programmamanager (0,5 fte) Clustermanager (0,9 fte) Med. Communicatie (0,5 fte) Business analyst (0,5 fte) Nieuw structureel in APK Med. Logistiek (0,4 fte) <i>Vaststellingscommissies :</i> Bestaand programmageld* Nieuw eenmalig progr.geld (25.000 in 2021 en 25.000 in 2022)	€ 57.000 p/jr € 95.000 p/jr € 47.000 p/jr € 47.000 p/jr € 38.000 p/jr € 106.000 p/j € 50.000	<i>Bureaumedewerkers :</i> Bestaand in APK Programmamanager (0,9 fte, waarvan 0,3 fte voor CN) Med. toetsen po **(1,0 fte, waarvan 0,6 fte voor CN) Nieuw tijdelijk in APK Clustermanager (1,0 fte, van 1 nov. 2021 tot 1 jan. 2024) <i>Onafhankelijke adviescommissie</i> Bestaand programmageld Nieuw structureel progr.geld <i>Toetswijzercommissies PO</i> Bestaand programmageld <i>Toetswijzercommissies PO CN</i> Nieuw eenmalig progr.geld <i>Externe inhuur</i> Bestaand programmageld Nieuw eenmalig progr.geld <i>Overig:</i> Koppeling referentie sets Standaardbepaling NVT en Papiaments	€ 103.000 p/jr € 95.000 p/jr € 105.000 (intern) of 200.000 (extern) p/jr € 20.000 p/jr (2022) € 12.000 p/jr (2022) € 20.000 p/jr (2022) € 107.000 (€24.000 in 2021 en €83.000 in 2022) € 107.000 (€ 57.000 in 2021 en € 50.000 in 2022) € 61.000 in 2022 PM PM	<i>Bureaumedewerkers :</i> Bestaand in APK Programmamanager (0,9 fte, waarvan 0,2 fte voor CN)) Clustermanager (0,9 fte, waarvan 0,1 fte voor CN) Med. communicatie (0,5 fte) Business analyst (0,2 fte) Nieuw structureel in APK Med. logistiek (0,4 fte) Med. toetsen po (1,0 fte waarvan 0,6 fte voor CN) Nieuw tijdelijk in APK Clustermanager (1,0 fte, van 1 nov. 2021 tot 1 jan. 2024) <i>Onafhankelijke adviescommissie</i> Bestaand programmageld Nieuw structureel progr.geld <i>Toetswijzercommissies PO CN</i> Nieuw eenmalig progr.geld <i>Externe inhuur</i> Bestaand programmageld Nieuw eenmalig progr.geld	€ 103.000 p/jr € 95.000 p/jr € 47.000 p/jr € 19.000 p/jr € 38.000 p/jr € 95.000 p/jr € 105.000 (intern) of 200.000 (extern) p/jr € 20.000 p/jr € 12.000 p/jr € 73.000 (€ 36.000 in 2023 en € 37.000 in 2024) € 146.000 (€ 61.000 in 2023 en € 85.000 in 2024)
A F I J T H	Bestaand in APK		Bestaand in APK		Bestaand in APK	
EPO	<i>Faciliteren secretariaat expertgroep toetsen po</i> Bestaand in APK Bestaand in programmageld	€ 72.000 p/jr € 692.000 p/jr				

* Voor de kosten voor de vaststellingscommissies is afbouw voorzien in schooljaar 22/23

** De medewerker toetsen po is toegekend tot 1-8-2022 en dus nieuw vanaf 1-8-2022.

Het CvTE gaat er op dit moment van uit dat met de invulling van de fte's in de laatste kolom het mogelijk is de taken ten behoeve van het nieuwe stelsel uit te voeren. Gezien de nieuwigheid van de taak voor het CvTE is het niet ondenkbaar dat we deze taakomvang, op basis van toekomstige ervaringen met het nieuwe stelsel, te zijner tijd moeten bijstellen.

Mocht het nieuwe stelsel door omstandigheden later ingaan dan 2023, dan lopen de structurele of jaarlijkse kosten een jaar langer door. Over de eenmalige of incidentele kosten moeten dan nadere afspraken worden gemaakt.

In tabel 2 staan de kosten samengevat weergegeven naar categorie, APK of programmageld en nieuw of bestaand, en naar jaar.

Tabel 2

APK	2021	2022	2023	2024	Totaal
<i>Bureaumedewerkers</i>					
Bestaand	421.000	421.000	264.000	264.000	1.370.000
Nieuw eenmalig/tijdelijk *	18.000	105.000	105.000		228.000
Nieuw structureel	38.000	38.000	133.000	133.000	342.000
Totaal APK	477.000	564.000	502.000	397.000	1.940.000
Programmageld					
Programmageld	2021	2022	2023	2024	Totaal
<i>Communicatie</i>					
Bestaand	100.000	150.000	20.000	20.000	290.000
Nieuw eenmalig/tijdelijk	30.000	30.000			60.000
Nieuw structureel					-
<i>Commissies</i>					
Bestaand	106.000	40.000	20.000	20.000	186.000
Nieuw eenmalig/tijdelijk	49.000	108.000	36.000	37.000	230.000
Nieuw structureel		12.000	12.000	12.000	36.000
<i>Externe inhuur</i>					
Bestaand	57.000	50.000	40.000	40.000	187.000
Nieuw eenmalig/tijdelijk	55.000	45.000			100.000
Nieuw structureel		61.000	61.000	85.000	207.000
Totaal programmageld					
Bestaand	263.000	240.000	80.000	80.000	663.000
Nieuw eenmalig/tijdelijk	134.000	183.000	36.000	37.000	390.000
Nieuw structureel	-	73.000	73.000	97.000	243.000
Totaal programmageld	397.000	496.000	189.000	214.000	1.296.000
Totaal generaal					
Totaal generaal	874.000	1.060.000	691.000	611.000	3.236.000

6 OVERWEGINGEN BIJ DE TEKST VAN DE BESLUITEN

In deze paragraaf staan in een opsomming vragen, overwegingen en aanvullingssuggesties per artikel of tekstdeel uit het Toetsbesluit PO en het Besluit Register Onderwijsdeelnemers. Voor het Uitvoeringsbesluit WVO 2020 is niets opgenomen.

6.1 TOETSBSLUIT PO

- Pag. 4 (Artikel 9)

Over artikel 9, tweede, derde en vierde lid, staat in de Memorie van Toelichting: "Bij het vaststellen van artikel 9 is zo veel mogelijk aangesloten bij de eerder geldende procedure voor de toelating van de andere eindtoetsen. Dit geldt met name voor de stukken die bij de aanvraag worden gevoegd (artikel 9, tweede, derde en vierde lid, Toetsbesluit PO), waarmee het CvTE kan controleren of de doorstroomtoets voldoet aan de noodzakelijke kenmerken. Deze stukken blijven hetzelfde als eerder bij de aanvraag tot toelating van een andere eindtoets." Het CvTE vraagt zich af of dit artikel uitsluit dat het CvTE om andere/meer documenten gaat vragen dan in het huidige stelsel het geval is. De behoefte aan meer of andere informatie kan voortvloeien uit de andere wijze waarop de normering van doorstroomtoetsen in het nieuwe stelsel wordt geregeld en geborgd.

Daarnaast zijn er voorwaarden opgenomen in artikel 9, tweede lid. In de tekst staat hierover: "Op grond van die bepaling moeten de volgende stukken worden aangedragen: een toetsreglement (de eisen waaraan het toetsreglement moet voldoen zijn opgenomen in artikel 7), de toetsopgaven en de normering van de toets." Wat wordt hier verstaan onder het aandragen van een stuk 'normeringen van de toets'?

- Pag. 5 (Artikel 13B)

In artikel 13B staat dat de opgaven over Papiaments, Nederlandse taal en rekenen en wiskunde jaarlijks worden ververst. Wordt hiermee een digitale afname ofwel itembank uitgesloten?

- Pag. 9 (NvT 3.1)

Op pagina 9 staat dat de voorwaarden voor erkenning van toepassing zijn op de jaarlijkse vaststelling. Betekent dit dat wanneer de aanbieder niet langer voldoet het CvTE kan besluiten de erkenning in te trekken? Vervolgens staat er dat de toetsaanbieder voor de jaarlijkse vaststelling in beginsel dezelfde gegevens aan het CvTE zal moeten overleggen als bij de aanvraag tot erkenning, maar dat het voor een deel om dezelfde documenten zal gaan. Dit roept bij het CvTE de vraag op of hier wordt verstaan dat de jaarlijkse vaststelling en vierjaarlijkse erkenning identiek aan elkaar zijn. Of kunnen er andere eisen door het CvTE worden gesteld, bijvoorbeeld vierjaarlijks een uitgebreidere verantwoording? Tot slot staat er dat de verantwoording en het toetsreglement ongewijzigd kunnen blijven. Dit geldt voor de criteria wellicht, maar niet per se voor de inhoud van deze documenten.

- Pag. 12 (NvT 5.1)

Er valt te lezen dat toetsen verbonden aan het LVS op Bonaire, Saba en Sint Eustatius én de doorstroomtoets op Bonaire de Nederlandse taal meten. Er komt echter nergens terug dat het Nederlands als een (sterke) vreemde taal betreft, terwijl dit wel in het wetsvoorstel doorstroomtoetsen po is uiteengezet.

- Pag. 13 (NvT 5.1)

Er valt te lezen dat toetsen verbonden aan het LVS op Saba en Sint Eustatius de Engelse taal meten. Er staat nergens dat het Engels als een (sterke) vreemde taal

betreft. Dat komt wel impliciet aan de orde doordat toetsopgaven een niveau-indicatie zijn op basis van het Europees referentiekader en niet op basis van Meijerink. Welke taal op Saba en Sint Eustatius is de moeder- en/of instructietaal, als zowel Engels als Nederlands niet wordt getoetst volgens Meijerink? In welke taal worden rekenen en wiskunde bij de LVS-instrumenten afgenomen?

Bureau CvTE

Datum
23 september 2021

Onze referentie
CvTE CvTE-21.00936

- Pag. 13 (NvT 5.1)

Er staat dat alle bepalingen over de toetsen verbonden aan een LVS van toepassing zijn op Saba en Sint Eustatius, met dien verstande dat de betreffende toetsen op Sint Eustatius en Saba naast Nederlandse taal en rekenen en wiskunde, ook de Engelse taal meten. Ook hier geldt dat voor Nederlands en Engels het ERK van toepassing is. Het ERK werkt met een schaal van (Pre-)A1 tot C2, waarvan in groep 8 vaak het niveau A1 wordt verwacht voor Nederlands als vreemde taal. Biedt het ERK voor de toetsaanbieder van de LVS-toetsen dan wel voldoende handvatten voor bijvoorbeeld groep 5 of 6? Het laagste niveau wordt immers al getoetst voor groep 8.

6.2 **BESLUIT REGISTER ONDERWIJSDEELNEMERS**

- Pag. 18 (Onderdeel C, wijzing artikel 74)

Op dit moment is Caribisch Nederland nog niet aangesloten op het basisregister onderwijs. Is dit wel voorzien?

7 **CONCLUSIE**

Het CvTE beschouwt de voorgenomen wijzigingen bij inwerkingtreding (uitgaande van inwerkingtreding per 1 januari 2023) als uitvoerbaar, mits:

- de formele bevoegdheid van het CvTE rond het vaststellen van de normering juridisch robuust en expliciet is geborgd in het Toetsbesluit en helder gecommuniceerd aan alle toetsaanbieders door OCW;
- de in deze uitvoeringstoets gevraagde formatie en budget tijdig beschikbaar wordt gesteld;
- de beoordelingstermijn voor de doorstroomtoetsen po wordt verlengd met twee weken;
- de beoordelingstermijn voor de doorstroomtoets po Bonaire na 1 september start;
- de wijzigingen voor Caribisch Nederland niet eerder dan 1 januari 2024 in werking treden;
- tijdig duidelijkheid volgt over de genoemde onzekerheden voor de toetswijzer en standaardbepaling voor Caribisch Nederland.

Als tegemoet gekomen wordt aan deze elementen ga ik ervan uit dat het CvTE de toebedeelde taken kan uitvoeren.

Ik verzoek u in dat geval tijdig de opdracht te verstrekken om de uitvoering en de daarvoor benodigde randvoorwaarden te kunnen realiseren. Na akkoord stel ik voor dat de afgesproken wijzigingen een gevolg krijgen bij het aanpassen van de begroting van het CvTE. Ook zullen de wijzigingen onderwerp van gesprek zijn met de directie PO.

Ik ben als altijd graag bereid tot nadere toelichting.

Met vriendelijke groet,

voorzitter College voor Toetsen en Examen

BIJLAGE: UITVOERINGSTOETS STICHTING CITO**1. ARTIKEL 1: WIJZIGING TOETSBSLUIT PO, §3 Erkenning doorstroomtoets, artikel 9 Aanvraag erkenning en jaarlijkse vaststelling doorstroomtoets en ARTIKEL 1: WIJZIGING TOETSBSLUIT PO, §4 toetsen leerling- en onderwijsvolgsysteem, artikel 12 Aanvraag erkenning en controle toets leerling- en onderwijsvolgsysteem.**

Het is niet helder of de aanvrager ook alle toetsopgaven dient voor te leggen in het geval van een adaptieve toets of multi-stage toets, waarbij gewerkt wordt met een (groot aantal opgaven in) een itembank. Daarbij is niet helder of, wanneer er sprake is van gedeeltelijke verversing van de opgaven in een itembank, reeds beoordeelde opgaven nogmaals voorgelegd dienen te worden ter goedkeuring of dat bijvoorbeeld het beschrijven van een verversingsstrategie volstaat. Bij elke jaarlijkse vaststelling (doorstroomtoets) of controle (toetsen leerling- en onderwijsvolgsystemen) alle opgaven uit een itembank beoordelen is een omvangrijke taak. We gaan er daarbij vanuit dat bij het aanleveren van de materialen helder is welke wijzigingen zijn aangebracht ten opzichte van een (eventuele) eerdere beoordeling.

De keuzes die hierin gemaakt worden hebben invloed op de hoeveelheid benodigde fte, waarbij voor doorstroomtoetsen daarbij geldt dat die werkzaamheden tegelijk in een specifieke periode in het jaar dienen plaats te vinden.

2. Artikel I. Wijziging Toetsbesluit PO, Artikel 11. Kenmerken toetsen leerling- en onderwijsvolgsystemen.

In artikel d staat: *'de toets of de reeks van toetsen is geschikt voor alle leerlingen, met uitzondering van de leerlingen, bedoeld in artikel 45c, tweede lid, van de Wet op het primair onderwijs, artikel 48d, tweede lid, van de Wet op de expertisecentra of artikel 51c, tweede lid, van de Wet primair onderwijs BES'*. Hiermee lijken dezelfde ontheffingsgronden voor toetsen verbonden aan een leerling- en onderwijsvolgsysteem te gaan gelden als voor de doorstroomtoets. In het huidige systeem ontvangt Stichting Cito subsidie voor het ontwikkelen van een leerling- en onderwijsvolgsysteem voor, onder andere, zeer moeilijk lerende leerlingen, op basis van artikel 3, derde lid, Wet SLOA 2013. Het is niet helder hoe het ontwikkelen van een leerling- en onderwijsvolgsysteem voor (voortgezet) speciaal onderwijs zich verhoudt tot deze ontheffingsgronden. Daarbij dient opgemerkt te worden dat het lastig uitvoerbaar is om betrouwbaar en valide te rapporteren op referentieniveaus voor de doelgroepen dagbesteding, arbeidsmarktgericht en zeer moeilijk lerende leerlingen. Mocht het rapporteren op referentieniveaus wel een eis worden voor deze doelgroepen dan zal het extra kosten met zich meebrengen om dit op een gedegen manier uit te kunnen voeren.

3. NOTA VAN TOELICHTING: 1. Inleiding.

De wettelijke taak van Stichting Cito wijzigt, waarbij Stichting Cito zal adviseren over de normering van doorstroomtoetsen. De vergelijkbaarheid van de doorstroomtoetsen wordt in de wetsevaluatie doorstroomtoetsen PO gezien als een belangrijk onderdeel van de normering. Om de vergelijkbaarheid van doorstroomtoetsen in de advisering te kunnen borgen, dient er doorstroomonderzoek uitgevoerd te kunnen worden. Het is niet helder of het Toetsbesluit PO het delen van (geanonimiseerde) data ten behoeve van doorstroomonderzoek voldoende borgt.

4. NOTA VAN TOELICHTING: §3.1 Aanvraag erkenning en jaarlijkse vaststelling doorstroomtoets: uiterlijk 31 mei.

Het besluit over erkenning en vaststelling vindt binnen 13 weken plaats (van 1 juni tot 1 september). De inzet van Stichting Cito zal betrekking hebben op de beoordeling en de hoor-wederhoor fase. Deze fasen vallen grofweg in het midden van de beoordelingstermijn van 13 weken. Beschikbaarheid van

betrokken medewerkers en beoordelaars valt hiermee binnen de volledige zomervakantie. Hierdoor kan het zijn dat men binnen de keten aangewezen is op beschikbare expertise in plaats van de benodigde expertise. De kwaliteit van het resultaat van de beoordelingsprocedure kan daarmee in het gedrang komen. Het naar voren halen of verlengen van de termijn met twee weken kan een groot deel van de knelpunten oplossen. Het oprekken van de termijn met twee weken naar achter resulteert er automatisch in dat scholen uiterlijk een maand – in plaats van anderhalve maand – voordat zij zich kunnen inschrijven voor een doorstroomtoets horen, welke toetsen voor dat schooljaar zijn toegelaten.

Bureau CvTE

Datum

23 september 2021

Onze referentie

CvTE CvTE-21.00936

5. NOTA VAN TOELICHTING: §3.2 Uitslag doorstroomtoets: uiterlijk 15 maart.

Voor het vaststellen van de resultaten van de doorstroomtoets staan ongeveer vier weken gereserveerd. In deze vier weken dient Stichting Cito een advies uit te kunnen brengen over de normering aan het CvTE. Dit is een krappe maar in principe haalbare termijn. Om deze taak uit te kunnen voeren binnen de genoemde termijn is het essentieel om heldere afspraken te maken binnen de keten over de operationele processen (bijvoorbeeld: data-aanlevering) en besluitvorming (bijvoorbeeld: wie besluit over de te gebruiken normering wanneer er geen consensus is in de keten?).

6. NOTA VAN TOELICHTING: §4.1 Aanvraag erkenning en controle toetsen verbonden aan een LVS.

De wijze waarop en de frequentie waarmee het CvTE controleert of toetsen verbonden aan een LVS nog aan de wettelijke eisen voldoen, worden vastgelegd in het beoordelingskader LVS-instrumenten van het CvTE. Dit beoordelingskader is nog niet vastgesteld. Daarmee is nog niet helder op welke wijze en met welke frequentie het CvTE een advies dient te krijgen over de controle van toetsen verbonden aan een LVS. De keuzes die hierin gemaakt worden hebben voor Stichting Cito invloed op de hoeveelheid benodigde fte over jaren heen.

7. NOTA VAN TOELICHTING: §4.1 Aanvraag erkenning en controle toetsen verbonden aan een LVS.

Voor erkenning van toetsen verbonden aan een LVS staat 13 weken. Aangezien een aanvraag het hele jaar door ingediend kan worden, is het in het kader van haalbaarheid nodig om afspraken te maken over de termijn waarop een aanbieder zich moet melden met de intentie om een aanvraag in te dienen. Het zal niet op elk moment in het kalenderjaar haalbaar zijn om binnen 13 weken een aanvraag te verwerken wanneer de aanvraag niet van tevoren binnen redelijke termijn is aangekondigd.

8. NOTA VAN TOELICHTING: §5.1 Toepassing Toetsbesluit PO in Caribisch Nederland.

In de uitvoeringstoets wetsvoorstel doorstroomtoets PO werd geen uitspraak gedaan over de uitvoerbaarheid van het wetsvoorstel ten aanzien van de erkenning van de (doorstroom)toets po voor Bonaire. Met het huidige Toetsbesluit PO is het mogelijk om een inschatting te maken van de benodigde werkzaamheden. Zo zullen er onderzoeken uitgevoerd moeten worden, om de advisering over erkenning en normering contextgeschikt te kunnen uitvoeren. Voorbeelden hiervan zijn:

- Met betrekking tot advisering over *erkenning* is het van belang om zicht te hebben op het functioneren van items/ toetsdelen op Bonaire ten opzichte van de populatie in Europees Nederland.
- Met betrekking tot advisering over *normering* is het van belang om zicht te krijgen op de relatie tussen toetsresultaten en doorstroomniveaus voor Bonaire, en op de wijze van rapporteren op referentieniveaus/ ERK-niveau.
- De benodigde uitwerking van de vergelijkbaarheid van de doorstroomtoets voor Bonaire en Europees Nederland in het beoordelingskader vergt onderzoek naar verschillende opties in mogelijke equivaleringsdesigns. Er moet worden bedacht op welke wijze de vergelijkbaarheid van de doorstroomtoets voor Bonaire ten opzichte van de doorstroomtoetsen voor

Europees Nederland geborgd kan worden, zonder een aanbieder te verplichten het gezamenlijk anker te gebruiken.

Bureau CvTE

Datum
23 september 2021

Onze referentie
CvTE CvTE-21.00936

Personele en financiële consequenties

Zoals aangegeven bij de aandachtspunten hangt het aantal benodigde fte en de daarmee samenhangende financiële consequenties af van de keuzes die gemaakt zullen worden bij de invulling van de taak. Bij het bepalen van de personele en financiële consequenties hebben we de volgende aannames gedaan:

- Bij het werken met een itembank dienen alleen nieuwe opgaven voorgelegd te worden ter beoordeling, naast een beschrijving van de verversingsstrategie. Oordelen over opgaven uit een itembank die in het verleden voldoende zijn beoordeeld door de Expertgroep Toetsen PO zullen overgenomen worden, en daarom niet bij de ingangsdatum van het nieuwe stelsel beoordeeld worden a.d.h.v. de nieuwe beoordelingskaders. Voor de overige documenten, zoals het toetsreglement, gaan we er bij de jaarlijkse controle van uit dat aanbieders duidelijk gemarkeerd hebben welke passages gewijzigd zijn. Enkel de gewijzigde passages worden opnieuw beoordeeld.
- Voor wat betreft de wijze van controle voor toetsen verbonden aan een LVS geldt dat de controle op dezelfde wijze plaats zal vinden als de erkenning van toetsen verbonden aan een LVS.
- Voor wat betreft de frequentie van de controle voor toetsen verbonden aan een LVS geldt dat de controle na 5 jaar zal plaatsvinden waar het papieren instrumenten betreft en na 3 jaar en 7 jaar zal plaatsvinden waar het digitale instrumenten betreft. Dit is conform huidige afspraken binnen het stelsel.

	fte 2022	fte 2023	fte 2024 e.v.
cte	14	6	2.3
oki	6	5	4
iv/ot	3	2	1.5
inleen	1	0	0
totaal fte	24	13	7.8
terugloop fte	0	11	5.2
directe personele kosten	€ 2,550,000.00	€ 1,500,000.00	€ 1,000,000.00
gem tarief	€ 85.00	€ 95.00	€ 95.00
geschatte frictiekosten		€ 550,000 – 850,000	€ 300,000 – 500,000

Algemene opmerkingen en suggesties voor verduidelijking

1. Artikel I. Wijziging Toetsbesluit PO, Artikel 11. Kenmerken toetsen leerling- en onderwijsvolgsystemen.

In artikel d staat: *'de toets of de reeks van toetsen is geschikt voor alle leerlingen, met uitzondering van de leerlingen, bedoeld in artikel 45c, tweede lid, van de Wet op het primair onderwijs, artikel 48d, tweede lid, van de Wet op de expertisecentra of artikel 51c, tweede lid, van de Wet primair onderwijs BES'*. Hiermee lijken dezelfde ontheffingsgronden voor toetsen verbonden aan een leerling- en onderwijsvolgsysteem te gaan gelden als voor de doorstroomtoets. Dit lijkt in het huidige stelsel niet het geval te zijn. Een toelichting voor deze keuze in de Nota van Toelichting ontbreekt.

2. NOTA VAN TOELICHTING: §2.1 Aanmelding doorstroomtoets: Uiterlijk 15 november.

Het is niet helder uit de tekst waarom het afschaffen van de Centrale Eindtoets het *extra* belangrijk maakt dat scholen tijdig hun keuze voor de doorstroomtoets doorgeven aan de aanbieder.

3. NOTA VAN TOELICHTING: §3.1 Aanvraag erkenning en jaarlijkse vaststelling doorstroomtoets: uiterlijk 31 mei.

Er wordt vermeld dat de(zelfde) voorwaarden voor erkenning van de doorstroomtoets van toepassing zijn op de jaarlijkse vaststelling van de doorstroomtoets. Dit impliceert dat er geen verschil zit in (de wijze van het hanteren van) het beoordelingskader bij een jaarlijkse vaststelling ten opzichte van een toelating/ erkenning. Desalniettemin suggereert de zin *'...controleert*

het CvTE jaarlijks of de doorstroomtoets, meer in het bijzonder het samenstel van vragen die de toets vormt, voldoet aan... dat er bij een jaarlijkse controle minder op itemniveau beoordeeld zal worden ten opzichte van een toelating/erkenning.

4. NOTA VAN TOELICHTING: §4.2 Toetsing in het LVS bij kleuters.

De definitie van 'schoolse toetsen' is niet uitsluitend. Een absolute normering kan bijvoorbeeld ook toegepast worden op een 'opgaven-boekje'. Daarbij wordt aangegeven dat een observatie-instrument waarbij een absolute normering gebruikt zal worden beter past bij de doelgroep. Het is daarbij niet helder of een absolute normering, als tegenhanger van de relatieve normering, een *eis* is of een *mogelijkheid* is m.b.t. observatie-instrumenten. Kan een observatie-instrument ook zonder absolute normering erkend worden?

Bureau CvTE

Datum

23 september 2021

Onze referentie

CvTE CvTE-21.00936